

LR Seimui
LR teisingumo ministerijai
LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
LR ūkio ministerijai

**REZOLIUCIJA
DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ TEISINIO REGLAMENTAVIMO**

LiJOT Asamblėja Nr. 29, 2011 m. gegužės 7-8 d.
Druskininkai

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), didžiausia nevyriausybinė jaunimo organizacija Lietuvoje, vienijanti 63 nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų sąjungas, siekia atkreipti visuomenės ir valdžios institucijų dėmesį į tai, kad nevyriausybinių organizacijų (NVO) sektoriaus teisinis reglamentavimas Lietuvos Respublikoje yra neaiškus, neišsamus ir prieštaringas, o tai trukdo nevyriausybinių sektoriaus plėtrai ir veiklai.

Terminas „Nevyriausybinė organizacija” arba „NVO” yra populiarus, vartojamas dažnai, tačiau iš teisės aktų analizės nėra aišku, kokia apimtimi šis terminas turėtų būti suvokiamas. Įstatymų leidėjas NVO terminą vartoja nesistemiškai ir niekur nėra detalizavęs jo turinio, todėl nėra aišku kas gi Lietuvoje yra NVO. Šiuo metu Teisingumo ministerija yra parengusi NVO finansavimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Seime įregistruotas Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo projektas. Šiuose įstatymuose jau bandoma apibrėžti NVO sąvoką, tačiau pažymėtina, kad šiuose įstatymų projektuose ji nėra tapati, o skirtingi apibrėžimai ne tik kad nesprendžia problemos, bet gali jų sukelti dar daugiau.

Šiuo metu Lietuvoje nevyriausybiniomis organizacijomis vadinami trijų formų juridiniai asmenys - asociacijos, viešosios įstaigos bei labdaros ir paramos fondai. Daugiausia problemų kyla dėl viešųjų įstaigų (VŠĮ), nes ši teisinė forma šiuo metu yra viena iš palankiausių savo veiklos plėtojimo formų ir dėl to šia forma veikiančios organizacijos sąlygiškai atstovauja visiems trimis sektoriams – valstybiniam, nevyriausybiniam ir verslo. Daugiausia problemų kelia valstybinio ir nevyriausybinių sektoriaus „suplakimas“ į tą pačią teisinę formą, nes tai sudaro prielaidas biudžetinėms organizacijoms naudotis lengvatomis, kurios iš prigimties yra skirtos nevyriausybinei iniciatyvai. Esamas teisinis reglamentavimas, kai VŠĮ gali vadintis tiek valstybinio, tiek verslo, tiek nevyriausybinių organizacijos, sudaro situaciją, kai tretiesiems asmenims, bendraujant su VŠĮ, nėra aišku, ar jie bendrauja su verslo, valstybine ar nevyriausybine organizacija. Tokių problemų neiškyla kalbant apie individualias įmones, akcines bendroves, valstybines įstaigas ir pan.

LiJOT siūlo minėtas problemas spręsti šiais būdais:

LR Seimui priimti LR Teisingumo ministerijos parengtą Finansavimo nevyriausybinėms organizacijoms teikimo ir kontrolės įstatymą.

Parengtas įstatymas suformuoja bendrą visuomenės ir valdžios supratimą, kas yra, o ypač kas nėra NVO. Įstatymo projekte įtvirtintu NVO apibrėžimu turės būti vadovaujamosi poįstatyminiuose teisės aktuose.

Inicijuoti NVO įstatymo rengimą ir priėmimą.

Jau kuris laikas diskutuojama dėl tokio teisės akto reikalingumo. Įstatyme būtų galima nustatyti ir deklaruoti NVO reikšmę ir naudą valstybės gyvenime, NVO teises ir pareigas, aptarti NVO ir valstybės (tiek nacionaliniu, tiek savivaldos lygmeniu) bendradarbiavimo modelį bei sąveiką, numatyti NVO politikos formavimo ir įgyvendinimo procedūras.

Ieškoti VŠĮ problemos sprendimo būdų.

Sprendžiant VŠĮ problematiką, nuosaikiai tačiau iš esmės, reformuoti viešųjų įstaigų teisinę formą paliekant VŠĮ vienintelę funkciją – viešųjų paslaugų teikimą, taip atskiriant VŠĮ nuo nevyriausybinių sektoriaus. Svarstyti galimybę keisti Labdaros ir paramos fondų įstatymą ir pavadinimą neribojant fondų veiklos tik paramos bei kitokios pagalbos teikimu arba inicijuoti naujos teisinės formos atsiradimą. NVO, šiuo metu veikiančioms kaip viešosioms įstaigoms suteikti galimybę supaprastinta tvarka persiregistruoti į fondus arba naują teisinę formą. Tokiu būdu viešosios įstaigos ilgainiui galėtų būtų paliktos už NVO ribų ir drauge būtų išspręsta perteklinio pagrindinių NVO teisinių formų reglamentavimo problema.

Gerinti visą NVO teisinę aplinką.

Įvardintos problemos ir galimi jų sprendimo būdai nėra visi išsūčiai su kuriais susiduria NVO. Siekiant, kad Lietuvos NVO teisinė bazė galėtų tapti ne tik palanki sektoriaus plėtrai, bet ir patraukli NVO iniciatyvoms iš užsienio būtina spręsti juridinių asmenų likvidavimo, nekontroliuojamo paramos gavėjų statuso suteikimo, steigimo ir administravimo tvarkų lengvinimo ir kitus klausimus.

LiJOT visuomet yra pasiruošusi dalyvauti konstruktyviose diskusijose ir teikiant siūlymus prisidėti prie NVO sektoriaus stiprinimo.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos
Prezidentas

Šarūnas Frolenko